

Razne stvari.

Nāše slike.

Dolžni smo, da razložimo nekatere slike iz prejšnjih števil. Slika na str. 528. nam kaže bavarsko vas Oberammergau. Tje roma vsakih deset let na tisoče ljudi, da vidijo svetovnoznane pasijonske igre. L. 1633. je razsajala po Bavarskem strašna kuga, za katero je le v Monakovem umrlo poldrugi tisoč ljudi. V tej strašni stiski so obljubili prebivavci vasi Oberammergau, da bodo vsakih deset let predstavljali Kristusovo trpljenje, če vzame Bog od njih grozno morivko. Take igre so bile tedaj zelo navadne in nam pričajo, kako živa vera je cvetela v javnosti, in kako je ljudstvo hrepenelo, da pokaže najvzvišenejša svoja čustva v umetniški dramatični obliki. Zvesto so držali ti dobri ljudje svojo obljubo, dokler jim ni l. 1770. prepovedala vlada teh iger, ker je v smislu protikatoliške „prosvete“ hotela zatreti verskega duha. V 52 krajih na Bavarskem se je do tega leta predstavljalo Kristusovo trpljenje. Po prepovedi pa so Oberammergavci vedno prosili zopet za dovoljenje. Od l. 1785.—1795. so smeli zopet igrati, l. 1801. se je bavarski vladar zopet zljubilo predstave prepovedati, ker so — „babjeverske“. A prosili so neprestano, in od l. 1810. vsako deseto leto predstavljajo Kristusovo trpljenje in smrt, in sicer tako dovršeno in ginljivo, da izobrazenci celega sveta hodijo v Oberammergau, kjer se naslanjajo ob živi veri in umetniškem vkusu teh preprostih planinskih vaščanov. Igrajo samo domačini, ki se deset let pripravljajo na igre. Tako je postala dramatična umetnost dedna v tem kraju. Kdor je določen za svetopisemsko ulogo, jo proučuje in premišljuje ter se popolnoma vglobi vanjo. Besedilo in petje je preprosto, a silno ginljivo in s primerno glasbo in dekoracijo naredi nepremagljiv učinek. Igrá se predpoldne od osmih do poldne in od ene do petih. Vsakdo, ki je videl te igre, je priznal, da celo življenje ne more pozabiti globokega vtisa, ki ga je naredila na njegovo srce ta predstava Kristusovega trpljenja. Letos se je zopet mnogo občinstva nagledalo teh iger. Celo slavni pesniki in gledališki igravci, katoliški in nekatoški, so prišli, da vidijo tu v preprosti vasi, kako nepremagljivo lepoto imajo krščanski ideali. Poslopje na desni strani je gledališče. — Slika na str. 584., ki ima pa po pomoti podpis „Stari trg pri Ložu“, nam kaže v resnici „Lož pri Starem trgu na Notranjskem“. Lož je staro mesto s častitljivo preteklostjo, ker je že l. 1477. dobil mestne pravice. Nad mestom so razvaline starega ložanskega gradú, ki se dobro vidijo na naši podobi. Bil je to včasih mogočen grad, v posesti ložanskih gospodov; za njimi so ga imeli Ortenburžani, in nekaj časa so mu gospodarili oglejski patrijarhi. Pozneje

so se ga polastili celjski grofi, in slednjič je prišel v last Habsburžanom. — Kaj naj pa rečemo k prijaznemu „Srečanju“ na str. 601? Naš spretni slikar g. Gvaiz nam je preprosto pa ljubeznivo naslikal prizor iz kmečkega življenja. Koza je zapazila za ograjo lepo in vabljivo njivo, polno slastne zelenjavi. Kdo bi vedno mulil le pusto travo? Kozi se privošči vedno le najslabša piča... Resno migajoč z brado hoče prestopiti mejo, pa — pogumen dečko, ki se ne boji njenih rogov, ji zastavi pot. Nesrečno srečanje! — Na str. 617. smo objavili sliko rajnega našega urednika gosp. dr. Frančiška Lampeta. Izrazit mu je obraz, oči gledajo strogo, kot bi kaj iskale. Na tej podobi se vidi učenjak, ki si je s težavnim umskim naporom vzgojil duha, da ne misli na nič drugega, kot na svoje delo in na svoje načrte. Pa tudi bolezen je že začrtala v ta obraz svoja znamenja: upalo je lice, bolestna guba se vije za ustnico. Tak je bil pokojnik zadnji čas. Kmalu objavimo lepo sliko, ki nam ga kaže zdravega in krepkega v najlepši dobi.

† *Jakob Voljč*. Zopet nam je umrl nadepoln mladenič, ki je ravnokar začel razvijati svoje lepe duševne zmožnosti. Jakob Voljč je bil rojen dne 24. mal. travna l. 1878. na Vrhniki, gimnazijo je dovršil v Ljubljani kot gojenec „Alojzijevišča“ in stopil v bogoslovje l. 1898. Marljivi in ljubeznivi mladenič je začel jako zgodaj pisateljati. „Vrtec“, „Zora“, „Družba sv. Mohorja“, „Domoljub“, „Pomladni Glasi“ so objavili z raznimi imeni več njegov spisov. Našemu listu je bil zelo udan in sodeloval zlasti z imenom Vinko Vinič in I. Kremen. Ravno v tej številki se končuje njegova povest „Novo življenje“. Prsna bolezen mu je zamorila mlado življenje. Umril je dne 25. vinotoka v ljubljanskem „Leonišču“. Dolgo bolezen je potrpežljivo prenašal. Bog mu daj večni mir!

Mejnarodni shod katoliških učenjakov se je vršil v Monakovem od 24.—28. kimavca t. l. Ta je že peti shod te vrste in je vspel jako dobro v vsakem oziru. Udeležba je bila jako obilna, samo iz Španije se je oglasilo dvesto učenjakov. Tudi predavanja in sklepi tega shoda pričajo, kako resno se trudijo katoliški učenjaki, da povzdignejo in razširijo pravo vedo, ki ne more biti v nasprotju s pravo vero. Predsedoval je slavni francoski zemljenezanec prof. dr. Lapparent iz Pariza. Pri sejah so bili navzoči tudi člani kraljeve hiše. Med govorniki so se odlikovali prof. dr. Willmann iz Prage, znan po svojih modroslovnih spisih, abbé Duchesne iz Rima in prof. dr. pl. Hertling iz Monakovega. Ker se na teh shodih najbolje spoznavajo učenjaki raznih strok in narodnostij, bodo se taki shodi za naprej vršili redno. Prihodnji shod bo v Rimu.

Urednika: Dr. Mihael Opeka za *leposlovje*, dr. Evgen Lampe za *znanstvo in ilustracije*.
Založnik in lastnik „*Marijanišče*“.